

اجتهاد

۵ حزيران ۱۳۳۰

نومرو : ۱۰۹

اداره خانه

ایستانبول، جفال اوغلی، دائرة اجتهاد

تلهفون نومروسی : ۸۶۵

" Idjtihad " Constantinople

بشنجی سنه

مدیر مرخص : الهامی صفا

نسخه سی ۵۰ یاره

آبونه

سنه لاک

آلتی آبلق

تورکیا ایچین : ۵ غروش

۳۰ غروش

۸ فرانق

حریت فکریه یه خادم

هر هفته چیقار اجتماعی ، ادبی مجموعه

[آلساس - لورن وقونغو مسأله لری] نی دفترسکوتنده

کیزله یه رک کمال اشتیاق ایله ههرشایدمانی ، فون لیستی ،
فون ریختوفی در آغوش ایده جکدی ، بومصافحه
ومعافه لره ده قور اوله رق آغادر لیانی بال شهرندن ده
شیق دوشمزمی ایدی ؟ ...

شاقا برطرف : حالا کرامت صلحیونه ایمان ایدنلر
وار ، بن بوکا شاشیورم ... کچن سنه ، هنوز تراکیاده ،
ما کدونیا ده ، نه پیرده دوکولن تورک قانلری قورومه دن ،
[برن] ده طوبلانهرق : « یاشاسون صلح عمومی ! »
نعره لریله اعلان شادمانی ایدن بولوفجیلردن صدق صیرلماق
ایچون انسانک بولغسار چیزمه سی کی صاغلام اعتمادی
اولمالی ... اعتقادجه یزم ایچون بوزوز کلکیره اعاده جدیت
صلح ایچنده بلکه آهسته وتدریجی ، فقط هر حالده
محقق بر اضمحلالی - متوکلا علی الصلحیون ، - قبول
ایتمکدر . بز محاربه نک حتی انقطاعسز برحاده اولدیغنه
هر کسدن زیاده اینانمالی یز : زیرا هر کون قومشولرمزله
فکر فکیره ، لسان لسانه ، بالیا بالیا ، لیرا لیرایه
دوکوشمکه مجبورز ، سونکو سونکویه چارپشمغه مجبور
اولماسه قیله ... اکر یاشامق ایستیورسه ق یالکزاردومز
دکل ، معلملرمز ، ادیبلرمز ، ارباب صنعت وتجارتمز ، هیمز
قوای شخصیه مزی متفق آعینی مقصده صرف ایتملی یز : غلبه ! ..
قشله لر کی مکتبلر ، بازار لرلی ، مطبعه لر ، دستکاهلر ،
اعمالاتخانه لر وبورسهر صف حرب نظامنده دیزلمش ،
دست بدست قوت وامنیت ، مصادمه یه مهیا اولسونلر ؟

شئون اجنبیه

سنه حاضره مایس آینی تاریخاً تشهر ایده جک
حادثه مهمه اسویچره نک [بال] شهرنده صلحیون
مبعوثینک اجتماعی در . قونفرانسک قرارینی اوقودم :
ایستدیککز قدر سوسلو جمله لر ، پارلاق وعدلر ، آتی
حقنده جعلی امنیتلر ... قابلیت اجراییه وعملیه دن محروم ،
بوش ، قوف - وهر بوش ، قوف جسم کبی ، - مهتر
وطنان لاقیردیلر ... صلح عمومی وادی مرثده سنه
انتظار ایدنلرک بر کره ده امیدلری بوشه چیقدی .
بویله ایجابات فطرته قارشلی قورولمش بین الملل
درنکلرده - اومارم که عمر سیف الدین بک بنی آرتق
ترکیجیلر صنف محقرندن چیقاریر : ایشته درنکه قدر
واردم ؛ دها نه یاهیم ؟ - خوشه کیده جک ایکی شی
واردر : ضیاقتلر ، وتفرجلر ... طنطنه لی نطقلرک ایراث
ایده جکی باش آغریسنی شامپانیا طالغه لری طاغیتیر ؛
اشتهای صلحی سوسلو لوقظه لر تسکین ایدر ؛ آقشام بر
بیوک تیاروده تماشا ایدیلن کوزل ، صمیمی وانسانی
درام کوندوز کی جعلی ، طاتسز وطوزسز قومه دینک
آجیسنی چیقاریر ! بوجهتله قونفرانس اعضالرینه غبطه
ایده لم ، ایشته اوقدر ...

فقط مشایخ کرام صلح نیچون « بال » ده اجتماع ایتدیلر ؛
کبار صلحیونه محفل ملاقات اولمق اوزره مثلاً سرای
بوسنه ، طرابلس غرب ، مناستر ، یانیه یاخود کرید
دها مناسب دکلیدی ؟ مادام که ده تورنهل دو قونستان

اوزمان بن ده رؤیای صلیحونه اشتراك ایدرهك حایقیریم :
یاشاسون صلح عمومی !

.*

أوت ، حایقیریم ، چونكه اولومی سوم ، باخصوص
طوپدن اوراقلایان اولومی ...

باقكز ، بیک اوتوز كشینك جاننه قیيان « نه مپرس
اوف آیرلد » قضاسنك تفاصیل فجیعہ سنی اوقوركن ،
اعتراف ایدرم كه ، ایچم اورپردی وتره دی . ویرآنده
بوقدر آدمی یوتان عظیم اولومی - تعمیر جائزسه -
خیالاً براز یاشادم .

صو اوستنده سیس نه مهین عارضه در ! بقتہ کول
رنکی دیوارلر جوارکزی ماسکه لر ؛ هیچ بر شیئی
کوره مز اولورسكز ؛ قوجه واپور آرتق پاموقدن بر
زنداز ایچنده قالیر . شمدي به قدر كندیسی یوروتن
صوبخاری شمدي باشقه برشكده اطرافنی احاطه وچرخنی
توقفه مجبور ایتشد . آرتق دومنچینك كوزلری ایچون
سما یوق ، زمین یوق ، هیچ بر استكشاف یوقدر .
زده ده سكر ؛ صولر سزی زه لره سوروكلیور ؛ اطرا -
فكزده نه لر وار ؛ هپسی مجهول وهر مجهول بر مظلم
تهلكه ... بوقورقونچ محاصره بخار نصل ونه زمان مندفع
اوله جق ؛ بونی نه میزان هوا ، نه مقیاس حرارت ،
نه پوصله ، نه قرونومتر ، هیچ برالت خبریره مز ...
دودوك ، چاگلر ، زیلار ، آجی آجی آفاقه سسله نیر ،
علی الاكثر هیچ بر جواب آلمقسزین . آرتق آن بان
قوتلنن احتمال قضا بردمیر کرپه تن کبی یوره کبری کیتدجکه
دها زیاده صیقار . سزباقیورسكز كه قپودانك آلی بیوك
براندیشه ایله درین درین بوروشمش ، طائفه لر فرط
خلجاندن صارارمش وسیگیرلنش ، یول آرقاداشلرکز
صاگیر ودیلسر طبیعتدن وخامت موقعه قارشنی بر چاره
دیله نیور ... صوکره مینی مینی بر طالفینلق ، کوچك
برغفلت ، اهمیتسز بر خطا سیئہ سی اوله رق آنسزین
شدید برصدمه ، غنیف بر رجفه ، ومدهش بر طراقه ایله
وابورکزك باغری ده شیلیر ؛ صوآچ ، حریص ، هرشیئی
یوتقم ایچون بتون شدتیه هر طرفدن هجوم ایدر ؛

باغیرشمه لر ، قوشوشمه لر ، صاریلشمه لر ، آغلامه لر ،
بایلمه لر ، تهورلر ، تحسیرلر ، بهوده استمدادلر ، برآن
یاشایان امیدلر ویرآن چکیلوب تکرارعودت ایدن یأسلر
اوسته صویك موت کبی منجمد ، موت کبی مستبد
آغوشی آچیلر و قاپانیر ... وبتون بوها ئله دن بقیه اوله رق
کفن کبی را کد و مزار کبی ساکت برسیس و برصوقالیر :
ایشته بوقدر !

کوستاو لوبونك دیدیکی کبی کائنات اوسته یوکلن
فجایع مقدره نی بزم تحلیل وتجریده قالدشمه مز
نه قدر بهوده در ! فی الحقیقه قولتوقلمزی قابارتان
بیوك ترقیلر دائماً آرقه سنده ، کردنمزی وضع
رضایه مجبور ایدن ، بیوك قضالر سوروكلیور . بخار
ماکنه لرینك ایجادندن اول هیچ بر سفینه ده بیک بوقدر
نفوسك بوغولدیغنی واقعه میدی ؟

مع مافیه مایوس اولمیه لم . استاستیقار بزه دییوركه :
« زمان حاضری اعصار سابقه به ترجیح ایدکزی ! » شرائط
متساویه تحتنده بوکون ماضی به نسبتله اولوم و الم آزالمشدر .
شمدي دها نادراً خسته لانیور ، دها آزار اضطراب
چکیور ، دها چوق یاشایورز . ارض مجهولاتی چاپالایه رق
اسرار طبیعته نفوذ ایدنلره هر زمان تشکر ایتله یز ...
کچن سنه « تایتہ نیق » ده ، کچن کون « نه مپرس
اوف آیرلد » ده بر قاچ یوز قربان ویردك ؛ احتمال كه
شو آنده بر بیوك واپور ، ویا بر اوزون تره نده بر قاچ
بیک همنوعمز دها اولومه طوغرو یووارلانیور . فقط
بونلر كه نه اهمیتی وار ؛ هر کس ینه بیوك واپورلره ،
سریع تره نلره شتاب ایده جك ، ینه : « یاشاسون مدنیت ،
یاشاسون ترقی ! » دییه جك ، چونكه حیات افراد سعادت
عمومیه نك فدیة نجاتی در .

.*

سعادت عمومیه : ایشته بتون مساعی بشریه نك هدف
حقیقیسی بیلهرك و بیلیمیه رك ، باخصوص بیلیمیه رك
هممز او مقصده خادمز . بونك ایچون مسأله مسعودیت
عصر حاضر ك اهم مشاغلی اولدی . هفته کچمیوركه
بلاد عرفانده فلسفه رفاهه متعلق یکی بر اثر وتازه بر

انكار ايتيورم كه قدر وار ، طالع وار ، تصادف وار .
فقط ، دقت ايدم ، بونلر كهپسى بر معتاد ذكى ، چالشقان ،
جسور ، متين ، وعيف اولانلره يار اولور ، كوشه
استراحتده لطفلريني بلكه ينلره دكل ... بختندن اومالي ،
فقط قورقمامالي ؛ نفسه امنيت امين بر مفتح موفقيت در .
چشم ادبار نظر مرزده راكد بر تبسم مقاومت كورورسه
مئاتن حمله سنى محافظه ايده مر .

بز چوق كره : « بنم المدن كمر ! » ديمك طوغرو
ايكن : « اولاماز ! » ديرز . ارض اوستنده اجرا آت
عظيمه نفسلريني نامزد حس ايدنلر ايسه امر واقع
قارشيسنده بيله بويونلريني بوكملر . بوكونكي هزيمتلريني
بر تجربه كبي تلقى ايدمك ياربينكي مظفريتلرينك مستى
على الحسابي ايله يكي بر سرور وقوت بولورلر . تير تقدير
وباد قضا بزم المزده دكش ، نه باس وار ؟ با آن شرط كه
فكر مرزه ، قلم مرزه وقوللر مرزه حاكم اولهلم : اسارت
طبيعيه دن قورتولوق ايچون بوكايدر .

جناب شهاب الدين

قلندرى [*]

خرابات اهلى يز ؛ باده مرز سمندر .

باشقه عالمده دم سورنلردنز !

حساب صورمه بزدن ؛ بز ، خيلي دمدر ،

دفتر اعمالى دورنلردنز !

خون دل نوش ايتدك بزم صفاده ؛

ذوق جاودانى بولوق رضاده ؛

ايفاي عهد ايچون - كرب بلاه -

تير قهره كوكس گرنلردنز .

بو نفس خودكامى ، چكربده داره ،

گولهرك سر ويردك اولو سرداره . [**]

[*] (قلندرى) تعبيرى بو درلو عاشق شعرلرينك برنوع

مخصوصنه علم اولمشدر . سازله سويلنير كنده خصوصى بر مقام
اوزره تغنى ايديلير . قلندرى بيلديكمز غزل طرزنده اوله بيلير .

[**] بو مصراعده كي « اولو » « بويوك » ديمكدر .

نظريه كورولمه سين . از آن جمله كچن آي پارسده (ژورژ
هوبرون) ك « حكمت و ارادت » عنواني آلتنده نشر
ايتديكي كوچك بر كتاب بختيار و ممنون ياشامق ايسته ينلر
ايچون باشلي باشنه بر بدرقه حياتدر . مؤلف - طالع ،
قدر ، چيركينلك ، خسته لق ، اختيارلق ، الم ، اولوم ،
بتون بو ازلى عناصر شكلايتمزي تحليل ايله مر برندن
جر ايديله بيله جك بر درس عبرت و بر حصه حكمت
موجود اولديغنى كوستردكدن صوكره بزه طريق حضور
وسرورى آچيور ودها طوغروسي او طريق من الازل
آچيق اولديغنى حالده بز حسب الغله قابلى كورديكمزي
بيلديرييور . ديده رو : « حكمت ، فن مسعوديت در ! »
ديله بر بحق عصر دن زياده اولديغنى حالده فن مسعوديت
بزجه هنوز معلوم دكلدر . مملكت مرزده قناعت تامه ايله :
« حكيم ! » دينلر كوردم ، فقط عيني امنيتله :
« مسعودم ! » دين بر وطن داش كورديكمي خاطريه -
ميورم . بو جهته (هوبرون) ك اثرى كبي مرشدلره
بز هر ملتن زياده محتاجز . بزه رخاوتمزي قدره ،
خطا الرمزي سوء طالعه يوكله توب عقيم اينلر ايچنده
عمرلر مرزى چوروتيورز . هيچ برمز موفقيتى ياورى
بخته اسناد ايتمك ايسته مرز ؛ بالعكس احتياط سزلغمز ،
عجله مرز ، ياخود بطايتمز يوزندن اوغرا ديممز مصاي
هپ جور فلكه عطف ايدم رز . قاچ كشي كوستره بيلير -
سكز كه حسابنده يا كيلديغنى ، حماقت ايتديكنى ، داعى
ادبارى كمندى سوء حركاتى اولديغنى - لسانا دكل - وجدانا
اعتراف ايتسون . حال بوكه طريق مساعيده قوشه رق
عزت و راحتى تعقيب ايدم جك يرده راحت ياناغنده
حضرى بلكه ينلر ك حد و حسابى يوقدر ... اوت ، فردا
برقابلى قوطى در ، نه قدر چالشمش ، نه قدر ديله مش ،
نه قدر اين دوشوشمش اولسه قايچريسند بزه نه كتيره جكنى
بيله ميز ، بو معلوم ! فقط استقبالى طوغوران حال و ماضى
اولديغنه كوره رباح تصادفى تدابير مستحسنه ايله آشيلايان
آدم هيچ اولمازسه يارين ثمره بصيرتنه انتظار حقنى
قازانير . بوكون الى باغلى طورانك ايام آتیه دن نه ايسته مكه
يوزى واردر ؟